

Безконечник – трипільська хвиля

Наша оповідь починається близько чотирьох тисяч років тому, коли люди трипільської культури жили на території нинішньої центральної України.

Чотири тисячі років тому...

Уявіть собі: тоді не було ні машин, ні мобільних телефонів, ні комп'ютерів, ані телебачення.

Уявіть собі: людей у той час годувала земля, на ній вони вирощували овочі, фрукти і пшеницю, розводили худобу, аби мати м'ясо і молоко.

Уявіть собі час, коли люди жили в селах, добре знали кожного з громади, пекли разом хліб і допомагали один одному.

Чотири тисячі років тому...

Давно-давно маленька дівчинка на ім'я Лада жила з мамою і татом у дерев'яній хатині в невеличкому трипільському селі. Її батьки обробляли землю неподалік від дому. Це була чорна, жирна земля – чорнозем.

Лада зростала щасливою дівчинкою. Цілими днями вона гралася в різні ігри зі своїми друзями і відвідувала численних родичів на селі. Часом вона разом з товаришами купалася у потічку і бавилася в хованки в гаю неподалік села. Однак частіше вона все ж гралася у селі, допомагала батькам. Дівчатка любили робити намисто зі шматочків кісток або з бісеру, який їм давали бабусі. Вони перевдягали своїх ганчір'яних ляльок і співали їм колискових. Хлопчики їздили “на кониках”, зроблених з дерев'яних палиць, а

також влаштовували на подвір'ях справжні бої. Часом траплялися суперечки поміж хлопчиками і дівчатками.

Улюбленим місцем Лади була гончарна майстерня її дядька.

Дядько Іван був гончарем, він робив глиняні горщики і тарілки для людей у селі. Лада любила сидіти біля нього і спостерігати, як він крутить своїм гончарним кругом і співає пісень. Ті чарівні пісні він навчився від своєї бабусі, вони були довгими і розповідали різні історії.

Лада спострігала за тим, як дядько Іван обережно знімає свої глечики з гончарного кругу і ставить їх сушитися в тіньок. Він навчав Ладу, що горщики не можна сушити на відкритому сонці, бо вони можуть тріснути.

Лада приходила до дядька Івана через день або через кожні два дні, і щоразу бачила там нові керамічні вироби, готові до розмальовування. Це було справжнє диво – розмальовування горщиків і обпалювання їх у печі.

Ладина тітка Квітка й старші кузинки малювали дивовижні узори на тарілках і вазах чорною і білою фарбами. Лада спостерігала, як звиваються намальовані лінії по стінках посуду, олені й птахи вилітають з-під пензликів. Жінки, розмалювавши горщики, залишали їх на деякий час, аби висохла фарба.

Лада знала, що коли роботу буде закінчено, дядько Іван розпалить піч, ту, що за хатою, і поставить туди горщики для обпалювання. Це завжди тривало досить довго, тож Лада тим часом вибігала на вулицю погратися зі своїми друзями, але не забувала час від часу повертатися і перевіряти, що діється.

От і тепер, повернувшись до гончарної майстерні, вона із здивуванням побачила вже готові керамічні вироби, що вилаштувалися на поличці. Кожен горщик мав що розповісти, бо мав свій особливий малюнок, виконаний у чудових чорних, рудих, коричневих і білих кольорах.

Лада провела пальчиком по візерунку, і їй це нагадало річкову хвилю. Вона то підіймалася, то падала, біжучи вздовж горщика то швидше, то повільніше. І не було їй ні початку, ні кінця.

“Це безконечник, – сказав дядько Іван. – Він не має ні початку ні кінця. Він собі йде і йде”.

“Але чому?” – допитувалася Лада

“Він нагадує природу”, - відповів він.

Тітка Квітка додала: “Розумієш, Ладю, це як пори року: весна приходить після зими, літо після весни, осінь після літа і так безкінечно. Цикл поєднує нас і з минулим, і з майбутнім”

Лада спостерігала, як дядько Іван цокає по горщиках кісточками пальців. Це був секрет майстра. Гарний горщик дзвенів, а тріснутий мав глухий звук. Глухий звук означав, що його доля – перетворитися на черепки і опинитися на купі розбитих горщиків. Це дуже засмучувало Ладю.

Лада вийшла з майстерні, взявши з собою великий розмальований уламок з фрагментом хвилястої лінії безконечника і спеціальним знаком дядька Івана, який він ставив на всі свої вироби. Це був символ соняшника.

“Це нагадуватиме тобі, що колись і ти будеш бабусею. І це нагадуватиме тобі про землю, про сонце і про землю,” – сказав дядько Іван з посмішкою.

Лада побігла додому зі своїм скарбом і сховала його у своєму потаємному місці...

...Багато часу пройшло з тих пір. Люди переселилися з тих місць, покинули ту давню землю.

Минуло близько 4 тисячі років...

...А на початку ХХ століття, коли люди стали шукати ключі від минулого, було знайдено рештки майстерні дядька Івана.

Археологи - детективи нашого минулого - знайшли багато розбитих кольорових уламків розмальованих керамічних горщиків і обережно склали їх до купи. Вони побачили чорні звивисті лінії з іржаво-рудими і білими візерунками.

Дивовижно, але вони знайшли великий розмальований керамічний черепок досить далеко від майстерні гончаря, він був там разом з кам'яними намистинами і шпильками з кістки. Він мав на собі звивистий узір.

Але ми ж то знаємо, як так сталося? Чи не так? Скарби з Ладиної потаємної хованки єднають нас з минулим і з людьми, які жили давно-давно. Подібно до безконечника...